

**Mielipide Lankasuon maa-aines- ja ympäristölupahakemuksista
(diaarinumero 4855/11.01.00/2018)**

Perustiedot lupahakemuksesta

Espoon kaupunkitekniikan keskus hakee maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista lupaa kalliokiviaineksen louhinnalle ja kivenmurskaukselle Kulmakorvessa sijaitsevalle Lankasuon alueelle.

Lupaa haetaan 20 vuodeksi ja perusteena on suuri ottomäärä. Louhinnan kokonaisottomäärä on 9,8 milj. m³ltr, josta vaiheen 1 ottomäärä on 4,4 milj. m³ltr ja vaiheen 2 määrä on 5,4 milj. m³ltr. Vuosittain louhitaan keskimäärin 490 000 m³ltr ja enintään 1 milj. m³ltr. Alueella louhittua kiveä murskataan ottamisalueella keskimäärin 1,32 enntään milj. tonnia vuodessa. Lisäksi otettaisiin muualta vastaan louhetta murskattavaksi enintään 500 000 t/a.

Ottamisalue on pinta-alaltaan kokonaisuudessaan 52,2 ha. Varsinaisen louhinta-alueen pinta-ala on 29,4 ha. Myöhemmin alueelle haetaan lupaa maankaatopaikalle.

Päävaatimuksemme lupahakemuksen käsittelevälle Espoon ympäristölautakunnalle:

- Hakemuksen mukaiselle Lankasuon louhinta- ja murskaushankkeelle ei anneta ympäristö- eikä maa-aineslupaa.
- Veloitetaan hakemaan yhdistetyllä lupahakemuksella kaikki tarvittavat luvat louhinnalle, murskaukselle ja maankaatopaikalle.
- Veloitetaan hakemaan vesilain mukainen lupa hankekokonaisuudelle.
- Veloitetaan päivittämään ja korjaamaan vanhentuneisiin ja virheellisiin tietoihin perustuva Kulmakorven ympäristövaikutusten arviointi siten, että vaikutuksia tarkasteltaisiin Kulmakorven alueella 2019 aikana ja jälkeen jatkavien maa- ja kiviaineshankkeiden, nyt kuulutettujen Lankasuon ja Takapellon hankkeiden sekä viereisen Esbogårdin hankkeen yhteisvaikutuksia sekä vertaamaan keskitetun ratkaisun vaikutuksia hajautetun maa- ja kiviainestoiminnan vaikutuksiin (erityisesti kasvihuonekaasupäästöjä, liikennesuoritetta, yhteiskunnallisia kustannuksia ja vaikutuksia vesiin).
- Veloitetaan purkamaan kaupungin omat lupapäätökset, joilla Lankasuolle saa läjittää louhetta, maa-aineksia ja ylijäämämassoja ilman ympäristö-, maa-aines- ja vesilupaa, murskaamaan alueelle jo tuodun louheen hyödynnettäväksi muualla mahdollisimman pian sekä lopettamaan ilman lainmukaisia lupia tehdyn meluvallin rakentamisen alueen eteläreunaan.
- Aloittamislupaa ei anneta ennen kaikkien haettavien lupien lainvoimaisuutta, sillä se tekisi muutoksenhaun mitättömäksi.

Hanke perustuu vanhentuneeseen ja virheellisiin tietoihin perustuvaan ympäristövaikutusten arviointiin

Lankasuo on yksi Kulmakorven 207 hehtaarin alueen monista osa-alueista, joilla 2008-2009 tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) mukaan louhitaan yhteensä 27,8 miljoonaa kuutiota (m³kuuti) eli noin 75 milj. tonnia kalliota. Louhoksen pohja on enimmillään 40 m alkuperäisen maanpinnan ja 20-30 metriä pohjaveden pinnan alapuolella. Louhoksiin ja maan pinnalle läjitetään noin 75 milj. m³ ylijäämämassoja siten, että maankaatopaikan laki kohoaa ylimmillään +125 metriin. Vuonna 2009 arvioitiin, että louhinta kestäisi noin 35 vuotta ja läjittäminen lähes 100 vuotta.

Hankkeen kesto todennäköisesti kasvaa huomattavasti alunperin ilmoitetusta. Pääkaupunkiseudulla syntyy lähivuosina ja -vuosikymmeninä paljon kiviaineksia erilaisissa rakennusprojekteissa, joissa joudutaan poistamaan suuria määriä kiviainesta rakentamisen tieltä (mm. siirtoviemärit, Söderkulla ja Lankasuon lähimpinä mm. raideliikenne asemanseutuineen ja Kulmakorpi I teollisuusalueen pohjan louhinta, 6,2 milj tonnia).

Lisäksi tulevat muut jo luvitettut tai suunnitellut lähiseudun louhinta- ja murskaushankkeet, joista Lankasuon alueen vieressä oleva Esbogårdin hanke (louhintaa n. 8 milj.m³, läjitystä n. 10 milj.m³), josta tehdyt valitukset, ml. Espoon ympäristölautakunnan valitus ovat käsiteltävänä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Myös kiviaineksen kysynnän ja läjitystä vaativien ylijäämämaiten synnyn vähentäminen aktiivisilla toimenpiteillä pidentää hankkeen kestoä. Helsingin kaupunki on tehokkaasti vähentänyt neitseellisen kiviaineksen kysyntää ja läjityst tarvitsevia ylijäämämaita omissa hankkeissaan mm. paremmalla maankäytön suunnittelulla, kaivamattomilla menetelmillä ja kierrättämällä lähellä syntypaikkaa ylijäävät maa- ja kiviainekset. Samalla Helsinki on säästänyt 5-10 milj. euroa vuodessa neitseellisen kiven hankinnoissa, ylijäämämassojen läjitysmaksuissa ja kuljetuksissa. Kolmessa vuodessa Helsinki säästi 32 milj. euroa ja vähensi 11 311 tonnia hiilidioksidipäästöjä.

Kulmakorven YVAn alueelle on viimeisen 10 vuoden aikana toimintaa on ollut Kalliosuon, Jersinmäen, Takapellon ja Lankasuon (nimellä Välialue YVAssa) alueella. Kulmakorven vanhalla maankaatopaikalla läjitys päättyi vuonna 2007.

Kaikilla alueilla ennen louhintaa on poistettu/poistetaan kaikki kasvusto ja irralliset maa-ainekset. Alueilla on murskattu paikalla louhitun kiviaineksen lisäksi muualta tuotavaa louhetta. Viime vuosina on markkinoilla ollut kiviainesten ylitarjontaa. Kun Espoo ei ole osoittanut tilapäisiä tai pysyviä kiviaineksen välivarastointi- ja käsittelypaikkoja kaupungin eri puolille, on louhetta jouduttu ajamaan mm. Helsinkiin meritäyttöihin ja jopa maankaatopaikalle.

Vuonna 2009 valmistunut Kulmakorpi-kokonaisuuden ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) väitettiin ilman päteviä perusteluita kalliokiviainesten oton ja maankaatopaikkatoiminnan keskittämisen Kulmakorpeen olevan taloudellisesti, päästöjen, luonnon säästymisen kannalta paras ratkaisu. Kekittämistä verrattiin tilanteeseen, jossa kiviainekset kuljetettaisiin selvästi Kulmakorpea kauempana olevilta alueilta, jopa Mäntsälää ja Lohjaa myöten. Keskittämisen vaihtoehtona ei lainkaan tarkasteltu kaivamattomien menetelmien ja lähikierrätyksen käyttöönottoa, vaikka niiden avulla neitseellisen kalliokiviaineksen käyttö ja maankaatopaikkojen tarve sekä massojen kuljetusliikenne sekä päästöt ja kustannukset vähenevät merkittävästi. Esimerkiksi Helsingissä on kahdeksan välivarastointialueen, ylijäämämaiten synnyn ehkäisyn sekä maa- ja kiviainesmassojen lähihyödyntämisen avulla on vähennetty 90 % kaupungin rajojen ulkopuolelle kuljetettävien ylijäämämassojen määrää.

Koska Kulmakorven YVAssa käytetyt lähtöoletukset maa- ja kiviainesten määrän kehityksessä, tarjonnassa, kysynnässä ja kierrätyksessä olivat selvästi virheelliset, tulisi ennen Lankasuon ja Takapellon nyt kuulutettujen osahankkeiden lupahakemusten käsittelyä tehdä uusi ympäristövaikutusten arviointi. Arvioinnin tulee perustua oikeisiin ja ajan tasalla oleviin tietoihin ja Espoossa hyväksytyyn maa- ja kiviaineksia koskevan toimintaohjelman tavoitteisiin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon näiden hankkeiden ja lähitienoon (Kulmakorpi-Ämmässuo- Esbogård) maa- ja kiviaineshankkeiden yhteisvaikutukset mm. liikenteen, kasvihuonekaasupäästöjen, melun, pölyn sekä vesipäästöjen osalta. Keskitettyä vaihtoehtoa (jota Lankasuon hanke edustaa) on verrattava Espoon nyt tavoitteena olevaan, hajautettuun välivarastointiin, lähikierrätykseen ja ylijäämämassojen ehkäisyyn perustuvaan järjestelmään.

Lupien tarve ja lupakäsittelyssä noudatettavat säännöt

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä (YSL 11 §). Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan muut mahdolliset sijoituspaikat alueella. Lankasuon hanke on Espoon kaupungin oma ja kiviaineksen louhinnalla kaupunki pyrkii tai ainakin sen tulisi pyrkiä ensisijaisesti turvaamaan Espoossa tapahtuvan rakentamisen kiviainestarvetta. Näin ollen YSL:n edellyttäminä muina mahdollisina toiminnan ”sijoituspaikkoina” eli kiviaineksen ottopaikkoina tulee tarkastella sellaisia paikkoja/ hankkeita, joissa syntyy ylimääräisiä kiviaineksia. Espoon kaupunki voi määritellä mm. Kumakorpi I ja periaatteessa kaikkien Espoon omissa tai rakennuttamiskohteissa syntyvän kiviaineksen käytöstä. Lankasuon sijaan kaupungin kiviaineksen saantia turvaavana louhintaa ja kiviaineksen hyödyntämistä tulisi edistää alueilla, joilla joka tapauksessa joudutaan louhimaan rakentamisen yhteydessä.

Sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus. (YSL 11) Alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. (YSL 12 §) Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on osoitettu moottoriurheilulle, jossa käytössä alue pääosin on nyt. Suunniteltu louhinta ja murskaus vaikeuttaisivat alueen käyttöä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Myös vaikutusten toiminnan kesto, merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski tulee ottaa huomioon toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa. Ottaen huomioon samaan vesistöön purkautuvien Lankasuon, Ämmässuon, Esbogårdin jne hankkeiden pitkän, yli 100 vuotta odotettavan keston sekä monien riskialttiiden toimintojen (kuten ongelmajätteiden läjitys ja polttojätteen varastointi) sijoittumisen laajalle Ämmässuo-Kulmakorpi -seudulle on selvää, että haitalliset vaikutukset kumuloituvat ja on hyvin todennäköistä, että jossain vaiheessa tapahtuu suurempaa tuhoa vesissä aiheuttava/ia onnettomuus/ksia.

Lupien yhteiskäsittely

Luvat Lankasuon louhintaan, murskaukseen ja maankaatopaikkaan tulee ympäristönsuojelulain mukaisesti hakea samanaikaisesti. YSL 41 § mukaan toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla luvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä. Lankasuon louhinnan tarkoituksena on nimenomaan tuottaa maanläjitykselle tilaa ja läjitystä pyritään tekemään mahdollisimman nopeasti louhoksen jälkeen. Kiviaineksista on pääkaupunkiseudulla ylitarjontaa, ja ainakin viime aikoina Kulmakorven

maanläjityksessä on ollut tilanne, jossa läjitys on jouduttu tuomaan suunniteltua lähemmäs louhinta-alueita, koska pienentyneen kysynnän vuoksi louhinta ei etene yhtä nopeasti kuin tarve ottaa vastaan läjitysmassoja.

Kun luvat on haettava samanaikaisesti, ne on käsiteltävä myös samassa viranomaisessa. Lankasuon kokoluokan (yli 50 0000 t/vuosi) maankaatopaikan lupa on käsiteltävä aluehallintovirastossa, joten ympäristökeskuksen tulee siirtää myös nyt haetut luvat käsiteltäväksi aluehallintovirastoon.

Vaikka teknisesti ja toiminnallisesti toisiinsa yhteydessä olevia ja saman toiminta-alueen toimintoja koskeva lupa-asia olisi pantu vireille eri lupahakemuksilla, hakemukset on käsiteltävä ja ratkaistava tarvittaessa samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus. (YSL 41 §)

Tarvittaessa lupien käsittelemiseksi yhdessä aluehallintovirastossa voidaan hakea hallintopakkoa.

Vesilain mukaisen luvan tarve

Uudenmaan ELY-keskus on ilmoittanut ottavansa vesiluvan tarpeeseen kantaan antaessaan launtonsa hankkeesta 15.3.2019. Jos hanke vaatii vesilain mukaisen luvan, sen käsittelee aluehallintovirasto. Jos samalla hakemuksella olisi haettu nyt lupaa myös suunnitellulle maankaatopaikalle, olisi lupaviranomainen hankkeen louhinta- ja murskauslupahakemustenkin osalta aluehallintovirasto. Jättämällä maankaatopaikan luvan nyt hakematta vältetään siltä, että louhinta ja murskausluvat käsiteltäisiin aluehallintovirastossa. Lupien ajatellaan ehkä tulevan helpommin oman virkamiehistön esittelemänä ja kunnallispoliitikkojen päätöksellä. Espoon tekninen toimi hakee nyt siis vain louhinnan ja murskauksen ympäristö- ja maa-ainesluvat ympäristölautakunnalta.

Vesilain 2 §:ssä on useita kohtia, joiden perusteella hankkeelle tulee hakea vesilain mukainen lupa. Alla kohdat esitetty kursivilla.

Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:

1) *aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä;*

Jo YVA-selostuksen mukaan Kulmakorven hankkeen louhinta voi aiheuttaa vedenvähyyttä ja veden laadun huononemista Mustanpurontien eteläpään kiinteistöjen porakaivoissa.

3) *melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön;*

Hankkeen toimintojen ja muiden Ämmässuo-Kulmakorpi-alueen hankkeiden toimintojen poisjohdettavat vedet muodostavat yhdessä suuren typpi- kiintoaines-, kloridi- jne päästöyhdistelmän, joka estää Loojärven tilan kohentumisen vesienhoitosuunnitelman mukaisesti siten, että järvi voisi soveltua virkistyskäyttöön

4) *aiheuttaa vaaraa terveydelle;*

Hankkeen hulevesien ja muiden pois-pumpattavien vesien mukana tulevat haitalliset aineet voivat aiheuttaa vaaraa talli Fagerängin hevosille, jotka kesäkaudella juovat laidunten läpi virtaavasta Ämmässuonpurosta. Kiinteistön asukkaiden käyttämä juomavesikaivo on puron vieressä ja puron tulvinta merkittävästi lisääntyvän virtaaman vuoksi voi tuoda kaivoon haitallisia aineita, jotka aiheuttavat vaaraa kaivovettä käyttävien asukkaiden ja tilalla ratsastamassa ja muuten virkistäytymässä käyvien terveydelle.

5) *olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä;*
Hanke haittaa talli Fagerängin ja Mustanpurontien eteläpään asukkaiden kaivoveden käyttöä talousvetenä

6) *aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille;*
Lupahakemusta varten tehdyssä luontoselvityksessä korostetaan hankkeesta johdettavissa vesissä olevan kiintoaineksen mahdollisista haitallisista vaikutuksista uhanalaisen merilohen lisääntymiselle Mankinjoessa. SYKEN mallinnus osoittaa, että esim. viereisen Esbogårdin maa- ja kiviaineshankkeen Ämmäsuonpuroon johdettavissa vesissä olevista kiintoaineista 90 % päätyy Mankinjokeen, vaikka Esbogårdin hankkeen lupahakemuksen mukaan ne jäävät pääosin Ämmäsuonpuroon.

Vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle.

Kiintoaineksen kertyminen erittäin uhanalaisen meritaimenen ja vaellussiian lisääntymisalueille Mankinjokeen ja Gumbölenjokeen vähentää tai jopa lopettaa näiden lisääntymisen hankkeen vaikutusalueen joissa, mikä vähentää näiden kalojen kalastusmahdollisuuksia.

Vesilain 5§ mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 42§:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Mitä maakuntakaava, oikeusvaikutteinen yleiskaava ja yleiskaavaluonnos merkitsevät ympäristölupa-asiassa

MRL:n 32 § mukaan Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Toisin kuin hakemuksessa sanotaan 4. vaihemaakuntakaava on lainvoimainen. Siinä hankealueella on eteläisintä osaa lukuunottamatta osoitettu olevan merkittäviä kiviainesvarantoja. Maakuntakaavan määräyksen mukaan kiviainesvarantoja sisältävällä alueella, jota koskeva suunnittelumääräys kuuluu näin:

” Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota kiviainesten ottoedellytysten säilymiseen. Kiviainesten ottoa suunniteltaessa ja toteutettaessa on kiinnitettävä huomiota maakuntakaavassa tai muussa oikeusvaikutteisessa suunnitelmassa osoitettuun alueen varsinaiseen käyttötarkoitukseen.”

On huomattava, että alueen käyttö moottoriurheilun ei mitenkään estä kiviainesten ottoa (EM-merkintä eli moottorirata) toteutumasta myöhemmin. Mutta kiviainesten otto ja murskaus hakemuksen mukaisesti ja myöhemmin haettava maankaatopaikkatoiminta estää tai vähintään haittaa vakavasti maakuntatason moottoriurheilukeskuksen toimintamahdollisuutta alueella. Lähes koko Lankasuon alueella on nyt moottoriurheilun ja maastoajon käytössä olevia reittejä, joilla ajetaan moottoripyörillä, maastoautoilla ja mönkijöillä. Hankkeen mukainen louhinta ja murskaus ja maanläjitys estäisi täysin moottoriurheilun hankkeen toiminta-alueilla sekä niiden ympärille tarvittavalla suurella varoalueella. Hankkeen pöly-, melu- ja raskaan liikenteen vaikutukset haittaisivat merkittävästi moottoriurheilutoimintaa.

Maakuntakaavojen yhdistelmässä hankealueella on EY-merkintä (erityisalue, jonka käyttö on tarkoitus määritellä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa) sekä EJ-3-merkintä (ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue), mutta samoin kuin kiviainesmerkinnällä, ei näilläkään kaavamerkinnöillä ole merkitystä lupapäätöstä ratkaistaessa, sillä ratkaisevaa on oikeusvaikutteisen yleiskaavan osoittama käyttötarkoitus.

Myöskään *yleiskaavaluonnos tai yleiskaavaehdotus eivät ohjaa ympäristö- tai maa-ainestuvasta päätettäessä*. MRL:n mukaan voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan aluevarauksia ja määräyksiä noudatettava myös viranomaisten lupapäätöksissä. Ja ollaan mitä tahansa mieltä siitä, että koko Lankasuon alue on varattu oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa moottoriurheilutoimintaan, ei ympäristö- tai maa-ainesten ottolupaa koskevalla päätöksellä voida ohittaa voimassa olevan yleiskaavan aluevarausta ja määräyksiä. Uusi yleiskaava ohjaa lupaviranomaisia vasta tullessaan lainvoimaiseksi.

Alueelle jo toteutettu ”meluvalli” ilman ympäristölupaa

Hankealueen eteläosaan on läjitetty louhetta ja maamassoja ja rakennettu ylijäämämassoista ja louheesta meluvallia. Hankkeen käynnistämiseen esimerkiksi vastaanottamalla merkittäviä määriä louhetta tai ryhtymällä rakentamaan alueelle ylijäämämassoista meluvallia olisi tullut hakea ja saada ympäristölupa. Toiminnot ovat jatkuneet alueella kesästä 2013 ilman, että koko hanketta koskevaa ympäristölupahakemusta tai -päätöstä olisi tehty. Toiminta on tapahtunut Espoon rakennusvalvontakeskuksen tilapäisellä toimenpideluvalla (20.6.2013), Espoon ympäristökeskuksen virkamiespäätöksellä (2.4.2014) ja kaupunkisuunnittelujohtajan poikkeamispäätöksellä ja suunnittelutarveratkaisulla (18.10.2018).

Rakennusvalvontakeskus myönsi 20.6.2013 tilapäisen toimenpideluvan metrotunnelin louheen välivarastointiin 16.7.2018 asti. Syyksi välivarastointiin kerrottiin, että maankaatopaikalle ei tarvittu silloin louhetta. Alueelle läjitettävää louhetta sanottiin lupahakemuksessa voitavan käyttää meluvalliin ja muissakin kaupungin rakennuskohteissa. Kaupunkisuunnittelujohtaja 18.10.2018 (lupatunnus 2018-502) antoi kolmen vuoden määräaikaisen luvan louheen varastointiin (yht. noin 400 000 m³ louhetta välivarastointialueelle. Espoon kaupunkisuunnittelujohtaja antoi poikkeamispäätöksellä ja suunnittelutarveratkaisulla 18.10.2018 luvan pysyttää paikallaan ja jatkaa enintään kolmen vuoden ajan toimenpideluvalla toteutetun tilapäisen louheen välivarastoinnin toimintaa.

Tekninen keskus haki Espoon ympäristökeskukselta 1.4.2014 lupaa maamassojen sijoittamiseen Lankasuolle ja antoi YSL 83 ja YSL 122 §:n mukaisen selvityksen Kulmakorven EM-alueen etelälaitaan rakennettavaan meluvalliin käytettävien maamassojen laadusta, määrästä ja käyttötavasta. Meluvallin tarkoituksena oli estää mm. moottoriurheilukeskuksen melua. Tarkoitus oli läjittää alueelle Leppävaaran urheilupuistosta tuotavat 214 400 m³ ktr pilaantumattomia, mutta pilaristabiloinnilla käsiteltyjä maamassoja. Selvityksessä ei esitetty louheen sijoittamista meluvallialueelle. Ympäristökeskuksen virkamiespäätöksellä (2.4.2014) alueelle sai läjittää selvityksen mukaisesti maamassoja.

Ympäristökeskuksen virkamies olisi YSL:n 12 luvun 118 § nojalla voinut päättää luvasta tilapäistä melua ja tärinää aiheuttavalle toiminnalle. Tällainen toimintalupa ei kuitenkaan riitä kallionlouhinnan ja murskaamisen melusuojaksi tarkoitetun louhinta- ja murskausalueelle tulevan meluvallin rakentamiseen. Meluvalli on olennainen osa Lankasuon louhinta ja murskaushanketta (osoitettiin jo Kulmakorven YVAssa) ja hankkeelle olisi tullut hankkia ympäristölupa ennen hankealueeseen kuuluvan meluvallin toteuttamisen aloitusta. Jos taas meluvalli olisi rakennettu pelkästään moottoriurheiluradalta tulevan melun vuoksi, olisi se tullut rakentaa välittömästi radan viereen (yleisten meluvallien rakentamisohjeiden mukaisesti).

Siitä, että meluvallin rakentaminen liittyi nimenomaan Lankasuolle suunniteltuun louhintaan ja murskaustoimintaan ei voinut olla epäselvyyttä, sillä jo Kulmakorven YVAssa oli esitetty meluvallin viereinen alue louhintaan ja murskaukseen. Sitä paitsi koko hankealue on edelleen oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu moottoriurheiluun eikä laajan louheenvarastokasan perustamista moottoriurheilualueelle ja pitämistä siellä viisi vuotta voida katsoa louheen hyödyntämistä varten tapahtuvaksi tilapäiseksi varastoinniksi eikä louheen hyödyntämiseksi myöskään moottoriurheilukeskuksen toiminnoissa.

Ympäristölautakunnan tulee velvoittaa purkamaan kaikki Espoon kaupungin lakien vastaisesti antamat luvat, jotka sallivat erilaisten maasojen ja louheiden läjityksen Lankasuolle sekä velvoittaa viemään Lankasuon alueelle vuosien mittaan läjitetty louhe hyödynnettäväksi.

Maankäytön ja maa-ainesten käytön suunnittelu

Hankkeen perustelut YVAssa olivat erilaiset kuin nyt lupahakemuksessa. Lupahakemuksessa ei perustella louhinta- ja murskauslupaa kiviainesten tarpeella vaan läjitystilavuuden saamisella: ”Tehtävällä louhinnalla muodostetaan lisää tilavuutta tulevalle maanläjitykselle.”

Lupahakemuksessa väitetään, että ”Espoon seudulla muodostuu rakentamisen yhteydessä vuositasolla jopa yli 1,5 milj. tonnia ylijäämämaita, joita ei voida hyödyntää rakentamisessa. Jotta läjitettävälle ylijäämämaille saadaan mahdollisimman paljon tilaa, louhitaan kalliota ympäröivää maanpintaa syvemmälle.”

YVAssa koko Kulmakorven hanketta perusteltiin yleisellä edulla, sillä se tarjoaisi ratkaisun pääkaupunkiseudun pulaan puhtaiden ylijäämämaitojen läjitysalueista ja kalliokiviaineksista. Ylijäämämaitojen määrän uskottiin kasvavan, sillä rakentaminen jatkuisi vilkkaana ja kohdistuisi yhä pohjaolosuhteiltaan huonolaatuisille maille. Ylijäämämaitojen suhteen nähtiin vain yksi ratkaisu: läjittäminen maankaatopaikalle joko keskitetysti Kulmakorpeen tai eri puolille Espoota perustettaville läjitysalueille. Hankkeen perusteluissa ei mainittu sanallakaan mahdollisuutta ehkäistä ylijäämämaitoja tai hyödyntää niitä.

Vaihtoehtona Kulmakorven suurhankekokonaisuudelle ei selvitetty eikä esitetty edes ideana mahdollisuutta osoittaa eri puolille Espoota ylijäämämaitojen välivarastointialueita ja hyödyntämiskohteita. Esiin ei tuotu myöskään mahdollisuutta hyödyntää tulevissa rakentamiskohteissa väistämättä syntyviä valtavia kiviainemääriä neitseellisten kallioiden louhinnan sijaan. Tämän maa-ainespoliittikan seuruksena metrolouhetta ajettiin mm. meritäyttöihin ja läjitettiin maankaatopaikalle muiden ylijäämämaitojen kuten savien kanssa.

Vaikka koko Kulmakorpi-hanke tulisi merkitsemään sijaintia kaukana rakennuskohteista lähikierrätyksen sijaan YVAssa kirjoitettiin: ”Maa-ainesten otto- ja läjitystoiminta pyritään sijoittamaan mahdollisimman lähelle rakennuskohteita kuljetusmatkojen ja kuljetuksista

aiheutuvien ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Kuljetusmatkojen minimoinnilla on merkittävä vaikutus toiminnasta aiheutuvien kasvihuonekaasujen määrään sekä rakennuskustannuksiin.” Selityksenä epä johdonmukaiselle väitteelle toimii vertailuun valittu vaihtoehto: ”Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa esitetyt vaihtoehtoiset maa-ainesten ottoalueet sijaitsevat pääosin Kulmakorven aluetta kauempana Espoon alueen rakennuskohteista.” Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa osoitettiin todellisuudessa vain kiviainesvarantoja koko Uudellamaalla sisältävät alueet, ei vaihtoehtoja Espoon kiviainesten hankinnalle tai alueita ylijäämämassojen läjityskohteeksi.

Espoo ottaa nyt käyttöön maa- ja kiviainesten hallinnan ja uusiomaarakentamisen toimenpideohjelman 2019-2021, mikä tähtää mm. lähikierrätykseen ja kuljetusten vähenemiseen. Ohjelman mukaan ”Aktiivisella massakoordinaatiolla ja massatalouden suunnittelulla voidaan saavuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästövähennyksiä rakentamisessa. Päästöjä vähentävät erityisesti kaivumaiden, kiviainesten ja purkumateriaalien suunnitelmallinen hyödyntäminen, maa- ja kiviaineskuljetusten vähentäminen ja luonnonvarojen korvaaminen uusiomateriaaleilla. Luonnonvarojen kestävä käyttö edellyttää siirtymistä kiertotalouteen, joka tähtää materiaalien ja raaka-aineiden uusiokäyttöön sekä resurssitehokkaampaan hyödyntämiseen. Rakentamisessa muodostuvat kaivumaat, kiviainekset ja purkumateriaalit ovat materiaaleja, jotka säilyttää kierrossa mahdollisimman pitkään ja hyödyntää suunnitelmallisesti. Rakennushankkeiden välistä massakoordinaatiota pyritään tehostamaan ja koko kaupungin tasolla varmistamaan riittävä kierrätysalueiden verkosto. Neitseellisten kiviainesten hankintatarve vähenee, kun rakentamishankkeissa muodostuvat materiaalit hyödynnetään. Hyötykäyttökohteiden suunnittelulla voidaan varmistaa myös vaikeammin käsiteltävien kaivumaiden (mm. savi) korkeampi hyötykäyttöaste.”

Kaupunki osoittaa ohjelman mukaan maa- ja kiviainesten sekä purkumateriaalin välivarastointiin ja käsittelyyn soveltuvia pysyviä ja tilapäisiä kierrätysalueita oman ja yksityisen rakennuttamisen tarpeisiin. Maamassoja voidaan sijoittaa myös asutuksen lähelle. Lisäksi ohjelmassa todetaan, että kierrätysalueilla mahdollistetaan osaltaan rakentamisessa muodostuvien ja tarvittavien maa- ja kiviainesten sekä purkumateriaalien välivarastointi ja kierrätys lähellä niiden syntypaikkaa, vähennetään kuljetuksista aiheutuvia kustannuksia, päästöjä ja muita ympäristöhaittoja sekä sujuvoitetaan rakentamiseen liittyvää toimintaa.

Kulmakorven YVAN ja siihen pohjautuvan Lankasuon hankkeen perustelut ovat rajussa ristiriidassa Espoon uuden maa- ja kiviainesohjelman tavoitteiden kanssa. Hankkeen perusteluiden mukaan ”Kiviainesten ottoalueiden ja puhtaiden ylijäämämaiden loppusijoituspaikkojen keskittäminen mahdollisimman suuriin kokonaisuuksiin on kestävä kehityksen periaatteiden mukaista, sillä näin vähennetään tarvetta kokonaan uusien otto- ja läjitysalueiden avaamiselle.”

Lankasuon (ja koko Kulmakorven) hankkeen perustelut perustuvat menneiden vuosikymmenten toimintamalliin: louhitaan espoolaisten neitseelliset kalliot, murskataan ja kuljetellaan murskeet pitkiä matkoja pääkaupunkiseudulla. Vastakkaiseen suuntaan kuljetetaan yhtä pitkiä matkoja rakennuskohteista kaivettuja, usein hyötykäyttöön kelpaavia, mutta hyödyntämättä jääviä maa- ja kiviainesmassoja läjitettäväksi suur-Kulmakorpeen. Tuloksena on valtavat raskaan liikenteen päästöt ja muut haitat, suuret kustannukset rakennusalalle ja koko yhteiskunnalle kuljetuksista, neitseellisen kiviaineksen ostosta ja ylijäämämassojen käsittelystä.

Kulmakorveen alueella louhitaan ja muutetaan maankaatopaikaksi alue, joka vastaa Westendiä ja Haukilahtea yhdessä. Pelkkä Lankasuon alue on pisimmillään noin 1,5 km ja leveimmillään noin kilometrin. Kulmakorven alueen länsipuolella on yhtä suuri Ämmäsuon jätealue ja Lankasuon alueen lounaisosaan rajautuu Esbogårdin lupavaiheessa oleva maa- ja kiviaineshanke.

Valtavan alueen lukuisten maa- ja kiviaines-, jäte-, moottoriurheilu-, voimalaitos- jne toimintojen seurauksena koko Kulmakorpi-Ämmässuon suuralueen alapuolisessa vesistöissä olosuhteet muuttuvat vähitellen ja mahdollisesti yksittäisten vahinkojen vuoksi nopeastikin. Maa- ja kiviaineshankkeista väistämättä tuleva kiintoaines haittaa uhanalaisten kalojen lisääntymistä Mankinjoessa ja Gumbölenjoessa. Vaarassa on myös Espoonlahden pohjukan suojelualue ja uhanalainen meriuposkuoriainen. Osa Kulmakorven lähitieneen asukkaista on jo voimakkaan melun piirissä, lähimmät kiinteistöt kärsivät räjäytysten aiheuttamista vaurioista.

Maakunnallisesti merkittävä viher- ja virkistyskäytävä

Vahvistetussa maakuntakaavassa osoitettu maakunnallisesti merkittävä viher- ja virkistyskäytävä kulkee Lankasuon hankealueen ja Halujärven välistä. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaa varten tehdyn Ekologisten yhteyksien selvitys 2016 -raportin mukaan maakunnallisesti tärkeän metsäyhteyden vähimmäisleveytenä taajamien ulkopuolella pidetään 500–1 000 metriä, joka mahdollistaa ihmisten lisäksi esimerkiksi hirvieläinten ja suurpetojen liikkumisen ja tarjoaa suojavyöhykkeen häiriötä aiheuttavien toimintojen suuntaan. Käytävän tulisi siis olla metsäinen, jotta se palvelisi hyvin eläinten liikkumista.

Caruna suunnittelee nyt Halujärven ja Lankasuon väliin tuohon käytävään uutta 110 kV linjaa, mikä poistaisi käytävästä metsän lähes 50 metrin leveydeltä. Jo entuudestaan käytävällä kulkee Ämmässuolle johtava tie ja sen vieressä kaasuputki, jotka muodostavat noin 50 m leveän puuttoman kaistan. Halujärven kohdalla Lankasuon hankkeen myötä puustoinen alue kaventuu pahimmillaan 400 metriin. Vähän pohjoisempana talli Fagerängin kohdalla Lankasuon ja tallin aidattujen laiduntien välissä kulkevan käytävän halkaisee jo yksi 110 kV linja ja metsäautotie. Puustoinen alue on tuossa välissä nyt noin 300 metriä leveä.

Hankealuetta koskevat ympäristöselvitykset on pääosin tehty yli 10 vuotta sitten. Lupahakemusta varten tehtiin uusi luontotietojen päivitys maastokäynneillä syys-lokakuussa. Myös YVAN maastokäynnit tehtiin syksyllä, mikä on huono ajankohta luontotietojen selvittämiseen.

Luontotietojen päivityksen arvokkaita ja huomionarvoisia lajeja koskeva osio ei perustu lainkaan uusiin maastokäynteihin, vaan muiden aiemmin tekemiin selvityksiin. Tekstissä esitellään mm. lepakkokartoitus vuodelta 2008, joka ei edes ulottunut Lankasuon alueelle sekä Espoon ympäristölautakunnan Espoon perinneympäristöt selvitys vuodelta 2014, jossa tuodaan esiin Svartbäckträsketin niityn edustavuus niittykasvilajiston ja perhosten vuoksi. Niitty jää louhinta- ja läjitysalueiden väliin, jos kaikki Kulmakorven hankkeet toteutuvat. Mutta ei hätää: Niitty ja suojametsävyöhyke sen ympärillä kerrotaan jätettävän maankäytön ulkopuolelle. (tarkoittanee siis, ettei siellä louhita) Suojametsää ei kuitenkaan taida olla riittävästi, sillä ”Alueella, jolla riittävä suojametsää ei ole, maankäyttö perinneympäristön alueella sekä pölyn leviäminen sille estetään aitaamalla.” Minkähänlainen aita mahtaa estää yli 100 vuotta kestävä kivianeshankkeen pölyn leviämisen viereiselle niitylle? Saattaa kuitenkin olla, ettei niityllä enää ole pelastettavaksi ainakaan erityisen suojeltavaa kirjojerkkoperhosta, sillä sitä ei tavattu enää 2014-2015 kartoituksissa. Viereen tulevat syvälouhokset vaikuttavat niityn kosteus-, pöly- ja melu-olosuhteisiin niin, ettei muussakaan eläimistöissä tai kasvistossa liene arvokasta pelastamista muutaman vuoden päästä.

Vielä vuonna 2014 Lankasuon alue oli osoitettu paikallisesti ekologisen verkoston kannalta merkittäväksi luonnonalueeksi (Hirvensalo 2014 Ekologiset yhteydet ja viheralueverkosto Espoossa). Mutta vuoden 2016 selvityksessä metsäluonnon ydinalue oli kaventunut kaakosta kohti Lankasuon keskustaa meneväksi kaistaksi, jota erottaa kivianestoiminnoista 250 metrin suojavyöhyke. Jos Lankasuo ja Takapellon nyt lupavaiheessa olevat hankealueet otetaan käyttöön, poistuu viimeinenkin puolen kilometrin pituinen pätkä, joka laajentaisi ja turvaisi muutenkin kapenevaa metsäluonnon ydinaluetta. Luontoselvityksen toteaa Lankasuon hankkeesta: ”Alue

voidaan liittää uudelleen täydentämään metsäluonnon ydinaluetta maisemoimalla ja palauttamalla se mahdollisimman luonnonmukaisen tilaan.” Jyrkkäreunaisen 125 m ympäröivää maanpintaa korkeammalle yli 100 vuodessa kohoavan maankaatopaikan palauttaminen ”luonnonmukaiseen tilaan” ei taida onnistua ainakaan siten, että se riittäisi palauttamaan nyt aluetta vielä käyttävää eläimistöä tai nykyistä kasvustoa. Mankaatopaikat ovat lisäksi tehokkaita levittämään kasveja nimenoman vieraslajeja.

Hankealueen lähitienoilla on suunniteltu merkittävää asutuksen lisäämistä: Mynttilän asemaseudulle, Espoonkartanon lähelle ja myös Halujärven lähelle on kaavoitettu asuinalueita. On tärkeää säilyttää meluttomia ja pölyttömiä virkistysalueita ja -reittejä sekä lähivirkistykseen että maakunnallisiin reitteihin. Vielä nyt on olemassa luonnonrauhaa ja kauniita maisemia tarjoava metsäinen yhteys maakunnallista reittiä varten Mynttilästä aina Halujärven ja Kulmakorven alueiden välistä ja edelleen Fgerängin ja Ämmässuon välistä Kirkkonummen metsiin saakka. Jos Lankasuon hanke toteutuu tulee reitti kulkemaan kaikkiaan kolmen kilometrin matkan maa- ja kiviaines- tai jätetoimintojen vieritse. Suunnitellut Kulmakorven ja Ämmässuon toiminnot eivät ole tilapäisiä vaan kestävät vähintään useita vuosikymmeniä, jopa yli 100 vuotta, kun louhintoja seuraava läjitys.

On tärkeää, että oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa osoitettu virkistys- ja viheryhteys voidaan toteuttaa mahdollisimman häiriöttömänä. Ämmässuon toiminnot ovat jo asemakavoitettuina, pääosin olemassa tai luvitetettuina. Nyt on tärkeää turvata vielä jäljellä oleva Kulmakorven vieritse kulkeva häiriötön reitinosa eli Lankasuon kohta olemalla myöntämättä lankasuon hankkeelle lupia.

Pinta- ja pohjavedet

Hankkeen pintavedet johdetaan toisaalta Ämmässuonpuron kautta Loojärveen, joka laskee Mankinjokea pitkin Espoonlahteen. Itäosan pintavedet johdetaan pääosin Peringinojan kautta Gumbölenjokeen, joka yhtyy Mankinjokeen Espoonkartanon kohdalla. Vuodesta 2002 asti toteutettu Ämmässuon–Kulmakorven yhteistarkkailun tulokset osoittavat, että alueen pintavesissä on paikoitellen havaittavissa Kulmakorven alueen toiminnoista peräisin olevaa kuormitusta, jota ilmentävät mm. kohonneet typen, kloridin ja sulfaatin pitoisuudet.

Hakemuksessa tai viereisen Esbogårdin hankkeen hakemuksissa ei esitetä yhteisvesimääriä, jotka ympäröivistä louhinta-, murskaus- ja läjityshankkeista johdetaan luonnontilaiseen Ämmässuonpuroon.

Valumavedet sisältävät kiintoainesta, räjähdeaineista peräisin olevaa typpeä sekä mahdollisia haitta-aineita (maankaatopaikka, onnettomuudet). Hakemuksessa esitetään vesien puhdistamiseksi vain selkeytysaltaita. Edes Esbogårdin hankkeen (louhintamäärä noin puolet Lankasuon määrästä) lupahakemuksessa esitetty biopuhdistin ei riittäisi puhdistamaan vesiä ainakaan kylminä vuodenaikoina. Kuormitusta puroihin ja edelleen Mankinjokeen tulee kummastakin hankkeesta toiminnan kaikissa vaiheissa alkaen puiden kaadosta ja pintamaiden poistosta, louhintaan ja murskaukseen (myös ylijäämäkiviainekset) ja maankaatopaikkatoimintaan. Esbogårdin hakemuksen mukaan pelkkä Esboårdin vaikutus jo ennestään kuormittuneeseen Ämmässuonpuroon on kohtalainen. Yhteisvaikutusta ei tarkasteltu mm. Lankasuon hankkeen kanssa ja Lankasuon hakemuksessakin yhteisvaikutusten tarkastelu puuttuu. Vastaava tarkastelu puuttuu Lankasuon ja Kulmakorven muiden toimintojen yhteiskuormituksesta Peringinojaan ja edelleen Gumbölenjoen kautta Mankinjokeen.

Esbogårdin hankkeen YVA:ssa käytettiin mm. purojen virtaamien osalta samoja lähdeaineistoja kuin Lankasuon hakemuksessa. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Vemala-mallinnus osoittaa

Esbogårdin hakemuksessa esitetyn arvion Ämmäsuonpuron virtaamasta virheelliseksi. Arvio perustuu kahden kuukauden välein tehtyihin virtaamamittauksiin, joihin myös Lankasuon arviot perustuvat. Puron virtaamat vaihtelevat paljon nopeammin. Rankkasateella tai lumen sulaessa virtaama voi nousta parissa päivässä minimistä maksimiin. Tällaisen pienen valuma-alueen virtaamien ääriarvoja ja keskiarvoja ei voi määrittellä noin harvalla havainnoinnilla.

SYKE:n Vemala-mallinnuksen mukaan maksimivirtaamat ovat 20 kertaa suuremmat ja puroon kulkeutuvan kiintoaineen määrä merkittävästi suurempi, kuin Esboårdin hankkeen YVA:ssa on esitetty. Myös Lankasuon pintavesivaikutusten pohjana olevat Ämmäsuonpuron ja Peringinojan virtaama-arviot perustuvat yhtä harvoin tehtyihin virtaamamittauksiin. Ilmeisesti kaikissa muissakin Kulmakorven osa-hankkeissa on käytetty virheellisiä virtaama-arvioita, jotka johtavat virheelliseen kuormitustietoon. Ennen lupapäätöstä tulee edellyttää kaikkien lähstön toimintojen yhteisen Ämmäsuonpuroon ja Peringinojaan ja edelleen Mankinjokeen päätyvän kuormituksen määrittämistä realistisella menetelmällä.

Esbogårdin hakemuksessa oletetaan pääosan kiintoaineesta ja fosforista jäävän Loojärveen. Vemala-mallin mukaan 90 % kiintoaineesta jatkaa Loojärvestä alaspäin Mankinjokeen. Oletuksessa ei ole lainkaan otettu huomioon rankkasade- tai lumitulvien aiheuttamia virtaamapiikkejä. Hulevesiallas on mitoitettu kerran kahdessa vuodessa toistuvalla 30 minuutin rankkasateella (kuten ilmeisesti myös Lankasuon altaat?). Määritelmällisesti tätä suurempia rankkasateita on joka vuosi 50 %:n todennäköisyydellä. Sulamistulvia ei ole käsitelty lainkaan. Tulva-aikaan hankealueelta huuhtoutuvat kiintoaine-, fosfori- sekä typpikulkeumat ovat selvästi Esbogårdin hakemuksessa arvioituja suurempia. Koska lähdetiedot ja käytetyt menetelmät Lankasuon pintavesikuormituksen osalta olivat samoja on myös Lankasuon kuormitus selvästi suurempi kuin lupahakemuksen pohjana olevassa aineistossa esitetään. Lankasuolta on Peringinojaa pitkin huomattavasti lyhyempi matka Mankinjokeen.

Ämmäsuonpuro on potentiaalisesti meritaimenen lisääntymisalue. Tällä hetkellä Loojärventien alittava rumpuputki muodostaa totaalisen nousuesteen taimenelle, mutta tämä on varsin pienellä muutoksella korjattavissa. Ämmäsuonpuroa täytyy käsitellä hankkeessa potentiaalisena taimenpuroa.

Hankealueella tehtiin luontotietojen päivitys syys-lokakuussa 2017. Raportin yhteenvedossa todetaan, että louhittavilta alueilta poistetaan vettä pidättävä kasvillisuus ja pintamaa ja lisäksi louhinta voi vaikuttaa pintavesien laatuun. Tähän liittyen esitetään, että alueen hulevesien käsittely on syytä suunnitella siten, että arvokkaiden virtavesien lisäkuormitus ehkäistään.

On selvää, etteivät pelkät lupahakemuksen mukaiset laskeutusaltaat riitä ehkäisemään arvokkaiden virtavesien lisäkuormitusta.

Loojärveen on ekologisesti huonossa tilassa. Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukaan Loojärven hyvä ekologinen tila tulee saavuttaa vuoteen 2027 mennessä. Mankinjoen ylä- ja alaosien ekologinen ja kemiallinen tila on hyvä eikä tilaa saa vaarantaa. Vesienhoitosuunnitelman mukaan tehokkain tapa tavoitteiden saavuttamiseen on ulkoisen kuormituksen vähentäminen. Lankasuon louhinta-, murskaus- ja maankaatopaikkatoiminta ja siitä aiheutuva lisäkuormitus (muiden Kulmakorven ja Ämmäsuon toimintojen lisäksi) vesistöön vaarantaa vesienhoitosuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisen ja on siten lain vesienhoidon järjestämisestä vastainen.

Pohjavesi

Lupahakemuksen mukaan laskennallisesti arvioitu vesimäärä vastaa käytännössä ottoalueen ympäristöstä ottoalueelle kulkeutuvan ja ottoalueelta poistuvan pohjaveden määrää. Ottoalueelle kulkeutuva pohjaveden määrä on suurimmillaan louhinnan saavuttaessa suunnitellun louhintatason. Varsinaisella ottoalueella pohjaveden muodostuminen vähenee louhinnan edetessä, sillä pohjaveden virtaus kääntyy pääosin kohti ottoaluetta. Toiminnan edetessä pieniä määriä pohjavettä voi edelleen imeytyä myös louhosalueen kallioperään.

Pohjaveden muodostumisalueen arvioidaan siis ulottuvan 10-100 m etäisyydelle ottoalueesta. Kun syvälouhinta Kulmakorven muilla alueilla on alentanut pohjaveden pintaa jopa 300 metrin päässä ottoalueesta, vaikuttaa 10-100 metriä aivan liian vähäiseltä ainakin oton lähikuukausina.

Hakemuksessa käytetyillä lähtöarvoilla louhokseen kulkeutuu pohjavesiä pohjavaluntana noin 30 m³/d, mutta hakemuksen mukaan louhoksesta pois pumpattava vesimäärä on suurempi, koska louhokseen kulkeutuu pintavettä huomattavasti enemmän kuin pohjavettä. Hakemuksesta puuttuu kuitenkin kokonaisarvio pois pumpattavien vesien määrästä ja näin ollen tieto, johon perustaa arvio ja suunnitelma hulevesialtaiden tarvittavasta koosta ja toiminnasta

Syvälouhinta muuttaa pohjaveden virtauksia. Hakemuksessa ei kerrota pohjaveden pinnan nykytasoa Lankasuolla eikä sitä, kuinka paljon pohjaveden pinnan alapuolelle louhos ulotetaan, vaikka nämä tiedot ovat olennaisia pohjavesivaikutusten arvioimiseksi. YVAssa esitettyjen tietojen mukaan louhinta ulottuisi keskimäärin 20-30 metriä pohjaveden pinnan alapuolelle.

Louhos kerää YVAssa esitetyn arvion mukaan vesiä hyvin mahdollisesti myös Ämmässuon jätteenkäsittelyalueelta. Vaikutukset pohjaveden pinnakorkeuteen suuntautuvat heikkousvyöhykkeiden mukaisesti.. Pohjaveden virtaussuunta on hakemuksen mukaiselta alueelta etelään ja lounaaseen, jossa on mm. Fagerängin tila. Tuleekin selvittää, mikä on mahdollisesti toteutuvan Esbogårdin louhoksen ja Lankasuon louhoksen ja muiden lähialueen toimintojen (mm. Ämmässuo) yhteisvaikutus Fagerängin tilan kaivojen veden määrään ja laatuun.

Syvälouhinta voi aiheuttaa muutoksia rikkonaisuus- ja heikkousvyöhykkeisiin sekä kallio-pohjaveden virtauksiin ja vedenjohtavuuksiin heikkousvyöhykkeissä. Fagerängin alueella alle 800 metrin päässä louhoksesta on kaksi kaivoa, joista puron läheisyydessä olevaa rengaskaivoa käyttävät kaksi kotitaloutta sekä hevoset ja muut kotieläimet. Louhinta aiheuttaa riskin näiden kaivojen käyttäjien veden saannille ja laadulle. Syvälouhinta voi vaikuttaa myös Halujärven länsipuolen yksityiskaivoihin sekä vielä lähempänä oleviin Mustanpurontien varren kaivoihin.

Kaikkien Kulmakorpi-Ämmässuo-Högerget -alueen toimintojen yhteisvaikutuksia pinta- ja pohjavesiin ei ole tarkasteltu Lankasuon ympäristölupahakemuksessa. Alue on valtava, toimintoja on runsaasti, ja jo pelkästään alueen vuosittaisten louhintojen ja maanläjityksen yhteisvaikutus alapuolisiin vesistöihin ja kaivoihin on suuri. Lisäksi tulevat mm. moottoriradan, Ämmässuon ongelmajäte- ja muiden jätetäyttöjen ja kierrätyslaitosten sekä uuden lämpövoimalaitoksen aiheuttamat päästöt ja riskit. Alueella ei ole vesijohtoverkostoa.

Alueen pinta- ja pohjavesiolosuhteet, kallioperän heikkousvyöhykkeet ja ympäröivä maankäyttö huomioiden toiminnasta aiheutuu sekä pinta- että pohjavesien pilaantumisen vaaraa sekä vaaraa yksityiskaivojen vedenantoisuudelle.

Ympäristönsuojelulaki, vesilaki ja niiden noudattamiseen liittyvä varovaisuusperiaate edellyttää, että samoihin vesialueisiin ja kaivoihin samanaikaisesti ja pitkäaikaisesti kohdistuvat haitalliset yhteisvaikutukset ja riskit otetaan huomioon kunkin hankkeen lupia ratkaistaessa. Ennen Lankasuon lupien ratkaisemista on selvitettävä hankkeen ja sen lähitienoon kaikkien toimintojen yhteisvaikutukset myös pinta- ja pohjavesiin.

Kulmakorven alueelle suunniteltujen louhintojen pohjavesivaikutuksia on arvioitu mm. Kulmakorven YVA-selostuksen yhteydessä pohjavesimallinnuksella. Lankasuon alueella alimmaksi louhintatasoksi määriteltiin mallissa oli +20. Suunniteltu louhinta laskee pohjaveden pinnantasoja heti louhinta-alueen vieressä syvimpien rintausten lähellä 20-30 m. Vettä johtavien ruhjeiden kohdilla pohjavettä alentava vaikutus ulottuu pisimmälle.

Lankasuon alueen länsiosan ruhjeella eli Esbogårdin Högbergetin A-alueen pohjoispuolella tullaan louhimaan. Vesimenekki- ja kallioperä tutkimusten perusteella kallioperä todettiin ruhjeen kohdalla tiiviiksi. Lisäksi hankealueen lounaispuolella kallioperän vedenjohtavuus todettiin 2014 tutkimuksissa alhaiseksi ja kallioperä tulkittiin tiiviiksi. Lankasuon louhinnoista ei katsottu olevan suurta haittaa lähimpien häiriintyvissä kohteissa (Fageräng ja Halujärvi), koska louhittavan ruhjealueen ja näiden alueiden välillä sijaitsee osin myös ehjiä kalliolohkoalueita.

Nuo Lankasuon ympäristölupahakemuksessa tarkoitettujen ruhjeen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden (eli talli Fagerängin ja Halujärven) välillä olevat osin ehjät kallioalueet ovat Esbogårdin A-alueena ja B-alueena louhittavaksi tarkoitettuja kallioita. Jos ne louhitaan, poistuvat viimeisetkin näitä häiriintyviä kohteita Lankasuon-Kulmakorven-Jersinmäen jne louhimo-, murskaus- ja läjitystoimintojen vesi- ja meluvaikutuksilta suojaavat kallioalueet.

Ympäristön pohjaveteen kertyvät muiden louhosten ym toimintojen haitta-aineet.

Lankasuon lupahakemuksen mukaan hulevesien käsittely on pelkkä altaissa seisottaminen. Ilman muita puhdistusmenetelmiä Gumbölenjokeen ja Mankinjokeen päätyvä kiintoaineen määrä on vaarallisen suuri. Jo Lankasuon YVAssa varoitettiin Mankinjoen vesistöön esiintyvälle uhanalaiselle meritaimenelle Kulmakorven toiminnoista mahdollisesti aiheutuvista vahingollisista vaikutuksista, sillä voimakkaasta kiintoainekuormituksesta voisi aikaa myöten olla haittaa taimenen lisääntymiselle (pohjan liettyminen - mätimunien hapen saannin estyminen).

Silti YVAN mukaan vaikutukset jäänevät paikallisiksi ja rajoittuvat alapuolisissa ojissa hankealueen läheisyyteen. Kauempana muulta valuma-alueelta aiheutuvan hajakuormituksen osuus korostuu.

Melu

Ympäristönsuojelulain mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa on varmistauduttava siitä, ettei toiminnasta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa laissa tarkoitettuja kiellettyjä seurauksia. Melun osalta on huomioitava kaikki Lankasuon toiminnot sekä muut toiminnot, jotka aiheuttavat melua lähialueella.

Lupahakemuksessa väitetään, että mallinnuksen mukaan Lankasuon toiminnoista ei muodostu missään tilanteessa melun ohjearvojen ylittymistä häiriintyvissä kohteissa.

Tämä ei pidä paikkaansa. Mallinnuksessa on otettu huomioon vain louhinta ja murskaus, mutta ei lainkaan samanaikaisesti louhinnan ja murskauksen kanssa tapahtuvaa maanläjitystä Lankasuolla. Lisäksi toiminnan aiheuttaman melun impulssimaisuutta ei otettu huomioon.

Valtioneuvoston päätöksen 2§ mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla melutaso ei ulkona saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- ja laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin (4§).

Melulle alttiiksi joutuvina kohteina ei tarkastella Halujärven itäpuolella lainvoimaisessa yleiskaavassa osoitettua (taajaman ulkopuolista) virkistysaluetta. Myös koko Halujärvi on katsottava virkistysalueeksi, sillä se on uimalaitureineen ja yhteisvenepaikkoineen ollut jo 1950-luvulta lähtien vakiintuneessa virkistyskäytössä (uiminen, soutelu, kalastus, luistelu, hiihto). Erityisen merkityksellinen Halujärvi rantoineen on Halujärven kylän vakinaiselle ja loma-asutukselle.

Lupahakemuksen mukaan aloitusvaiheessa pelkästään Lankasuon louhinnan ja murskauksen (ei otettu huomioon maanläjitystä) aiheuttama melutaso on

- koillisessa Mustanpurontien varren asuin- ja lomarakennusten kohdalla 45 dB
- idässä Nupurinkalliontien ja Notkoniityntien varren asuinrakennusten kohdalla 45-46 dB
- kaakossa Forsbackantien varren asuinrakennusten kohdalla 45-47 dB ja lomarakennusten kohdalla alle 45 dB
- Halujärvenrannan loma-asuntojen kohdalla melutaso alle 45 dB

Tämän jälkeen melutason sanotaan mallinnuksen mukaan jäävän ympäristön kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla alle 45 dB:iin paitsi kaakossa Forsbackantien varren lähimmän asuinrakennusten kohdalla 45 dB.

Lupahakemuksessa esitetään myös lähistön toimintojen yhteismelumallinnuksen tilanteita. Tosin niistä puuttuu kokonaan mm. Esbogårdin hanke sekä Lankasuon maanläjitys eikä melun impulssimaisuutta ole otettu huomioon eikä sitä, että jos Esbogårdin hanke saa luvat, poistuu luonnonkallioiden suomat melusteet Lankasuolta ja Fagerängin ja Halujärven suuntaan.

Pelkästään Lankasuon murskauksen ja louhinnan (ilman impulssikorjausta ja Esbogårdin kallioiden pysyessä louhimattomina) kerrotaan tuottavan olemassa olevaan yhteismeluun 1-3 dB lisän meluun kaakon-etelän-lounaan suunnalla louhinnan vaiheesta riippuen. Ilman tuota 1-3 dB lisäystäkin 45 dB raja ylittyy melumallinnuskuvien mukaan pahimmillaan 15 loma-asunnon kohdalla (Halujärven ja Forsbackan suunnassa) sekä yleiskaavan mukaisella virkistysalueella Halujärven itärannalla. Halujärven pohjoisosassa melu on 50-55 dB. Näin melurajat häiriintyviin kohteisiin (loma-asunnot, taajaman ulkopuoliset virkistysalueet) ylittyvät siitä huolimatta, että meluvalli on valmiina ja jatkettu Halujärven suuntaan.

Melutasoa nostaa myös samanaikaisesti louhinnan ja murskauksen kanssa toteutuva maanläjitys. Sen aiheuttamaa melua ei kuitenkaan ole otettu huomioon melumallinnuksessa. Mallinnuksessa ei myöskään ole otettu huomioon sitä, että louheen rikotus ja osittain myös louheen syöttö murskauskseen aiheuttavat impulssimaista melua. Hakemuksen mukaan ”Rikotus sijoittuu lähimpiin altistuviin kohteisiin nähden pitkälti meluvallien ja maastonmuotojen taakse ja mallinnuksen mukaan rikotus ei ole osalähteenä ympäristön asutuksella voimakkainta melua tuottava. Tästä syystä melu ei ennakoarvion mukaan ole impulssimaista lähimpien asuin- tai lomarakennusten kohdalla. Mallinnuksen perusteella ei kuitenkaan voida täysin varmuudella sanoa, onko melu impulssimaista tietyssä tarkastelupisteessä, vaan impulssimaisuus todetaan paikan päällä kuulohavainnoin ja mittauksen avulla.”

Väite ei kestä asiallista tarkastelua. Halujärven tienolla eikä Fagerängissäkään ole nyt poikkeustilanteita lukuun ottamatta haitallista ympäristömelua. Olettaen, että Esbogård ei mm. kaavanvastaisuuden ja ympäristöhaittojen vuoksi saa lupia kiviaineshankkeensa A- ja B-osa-alueille, aiheuttaisivat Lankasuon toiminnot (erityisesti räjäytykset ja rikotus) voimakkainta melua Halujärven tienoilla ja Fagerängissä. Jos taas Esbogårdin hanke saisi louhintaluvat Lankasuon ja Halujärven sekä Lankasuon ja Fagerängin välissä oleville osa-alueilleen poistuisivat impulssimelulta jonkin verran suojaavat maastomuodot. Ottaen huomioon Lankasuon laajan (eteläosastaan itä-länsisuunnassa n. 1 km) alueen eivät maastomuodot riitä estämään

impulssimaista melua Halujärven rannoilla ja Lankasuohon nähden alamässä laaksossa sijaitsevassa Fagerängissä.

Hankkeen aiheuttamasta melu- ja muista haitoista Talli Fagerängin toiminnan turvallisuudelle ja ylipäätään islanninhevostallin toimintamahdollisuuksille Lankasuon hakkeen toteutuessa kerrotaan tallin käyttäjien jättämässä mielipiteessä.

Liikenne

Lankasuon hankelaueen kaikki liikenne purkautuisi Kulmakorventielle, jonne ohjautuisi myös yhä kasvava liikenne muista Kulmakorven alueen toiminnoista (Kulmakorpi I:n louhinta- ja murskaushanke ja sen jälkeen paikalle rakennettava teollisuusalue, Esbogårdin maa- ja kiviaineshanke, Kulmakorven muut kiviaineshankkeet, moottoriurheilurata, lumenkaatopaikka jne sekä Ämmässuon toiminnot ml. suunniteltu puuaineksia polttava lämpövoimala.)

Lupahakemuksissa ei ole riittävästi huomioitu hankkeen vaikutuksia liikennemääriin ja liikenteen ympäristövaikutuksiin erityisesti alueen muiden toimintojen ja hankkeiden kanssa. Koko Kulmakorpea koskevassa YVA-arvioinnissa kuljetusten määrä on laskettu maa-ainesten ottosuunnitelman kuutiomäärien perusteella. Muun liikenteen ennusteena käytettiin YTV:n mallijärjestelmällä aiemmissa töissä tuotettuja liikennemääriä, joihin lisättiin Kulmakorven toiminnan tuottamat raskaat ajoneuvot.

Kulmakorven alueen YVAssa todetaan, että ”hankealueen läheisyydessä ennustetaan liikenteen sujuvuusongelmia sekä ennustevuonna 2015 että 2030. Tämän ennustetaan tapahtuvan joka tapauksessa, toteutetaan Kulmakorven hanke tai ei. Kulmakorven toiminnan tuottama liikenne ei ruuhkauta tie- ja katuverkkoa alueella. Vastaavat liikenne ja kuljetustoiminnot ovat jo nyt olemassa.” Nämä oletukset pohjautuivat merkittäviin liikennemäärien kasvuodotuksiin mm. Lohjalla ja Histassa tapahtuvan rakentamisen vuoksi. Selostuksessa todetaan, että koko Kulmakorven alueen hankkeiden vuosittainen maksimiliikennemäärä on noin 105 000 kuormaa. Tämä merkitsisi 210 000 ajoa. Liikennemääräarviot tulisi päivittää Kulmakorpi-Ämmässuo-Esbogårdin hankkeiden mukaisesti ennen lupapäätöstä.

Lupahakemuksessa on jätetty huomioimatta seuraavat liikennemääriä koskevat seikat:

- Esbogårdin hankkeen lupaehtojen mukaisten louhinta- ja läjitysmäärätietojen perusteella vuosittainen laskennallinen maksimiliikennemäärä on noin 160 000 – 180 000 kuormaa (ts. 60-70% suurempi kuin YVA-arvioinnissa ilmoitettu), joka kohdistuu Kulmakorventielle ja Nupurintielle ja edelleen Turun väylälle
- Espoon kaupungin teollisuusalueen Kulmakorpi I asemaakaavan (lainvoimanan) esirakentamisvaiheessa alueelta louhintaan (ja murskataan) yhteensä 6,2 milj.tonnin kalliota. Louhinta ja murskaus kestää arviolta enintään kymmenen vuotta ja toiminta voi alkaa 2019. Kymmenen vuoden louhinta-ajan perusteella hankkeen liikennevaikutus Kulmakorventielle ja Nupurintielle on vuositason laskennallisesti 15 000 – 16 000 kuormaa, lyhyemmällä louhinta-ajalla vastaavasti enemmän.
- Lankasuon maa-ainesten ottolupaa ja yhdistettyä ympäristölupaa haetaan 20 vuodeksi yhteensä 26,5 milj.tonnin louhinnalle ja lisäksi vuosittain enintään 0,5 milj.tonnin muualta tuotavan louheen murskaukselle. Lankasuon ottosuunnitelmassa ei ole mainintaa myöhemmin samalle alueille haettavan maankaatopaikan suunnitellusta maanlajitysmäärästä. Suunnitelmassa kuitenkin todetaan, että louhinta, murskaus ja läjitys etenevät pääosin

samanaikaisesti. Täyttömaan pinta-ala on suunnitelman mukaan 38 ha ja tilavuus noin 20 milj. kuutiometriä (36-40 milj.tn). Louhinnan liikennöinti tapahtuisi Kulmakorventien ja Nupurintien kautta. Suunnitelman mukaan alueelta louhittavan ja muualta tuotavan louheen aiheuttama laskennallinen liikennemäärä on vuositasolla keskimäärin noin 33 000 ja maksimissaan noin 66 000 kuormaa. Lisäksi muualta murskattavaksi tuotavan louheen aiheuttama maksimiliikennemäärä on noin 12 500 kuormaa vuosittain. Ylijäämämaiden läjityksen kokonais- ja vuosimääristä ei ole vielä tietoa, mutta oletettavasti liikennemäärä ovat vähintään samaa luokkaa kuin Espoon kaupungin Kulmakorven alueelle vv. 2011-2016 kohdistunut läjitysliikenne eli 1,3-1,6 mlj. tn/v. Tämä vastaa vuositasolla keskimäärin noin 40 000 – 70 000 kuormaa.

-

- Lankasuon alueen itäpuolella sijaitsevan Kulmakorven Takapellon osa-alueiden louhinta-, murskaus- ja läjityshankkeen lupahakemuksen mukainen liikennemäärä tulee ottaa huomioon.

Edellä mainittujen hankkeiden toiminta on todennäköisesti ainakin osin samanaikaista, mikäli haetut luvat (mm. Esbogård, Lankasuo) tulevat saamaan lainvoiman. Ko. suunnitelmien mukaan louhinta, muualta tuotavan louheen ajo ja maanläjitys ovat myös ainakin osittain samanaikaista toimintaa. On siten arvioitavissa, että hankkeiden aiheuttama laskennallinen raskas liikenne voi olla maksimissaan jopa 240 000 – 290 000 kuormaa vuodessa (900 – 1100/arkivrk klo 7-22 välisenä aikana) tai jopa enemmän riippuen mm. Kulmakorpi 1:n louhinta etenemisnopeudesta tai mikäli kuljetuskalusto ei ole järeintä luokkaa. Liikennöinnin yhteisvaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea Kulmakorventielle ja Nupurintielle ja liittymiin. Lisäksi on huomattava, että nyt käynnissä olevien kiviainestoimintojen liikennesuunnitelma kohdistuu myös Kulmakorventielle ja Nupurintielle ja toiminnot jatkuvat ko. alueilla voimassa olevien lupien mukaan vielä pitkään.

Kiviainestoiminnoista todellisesti aiheutuvat liikennemäärät riippuvat luonnollisesti rakentamissuhdanteista. On joka tapauksessa ilmeistä, että Espoon kaupungin ja muiden tahojen yllä kuvatut hankkeet ja suunnitelmat toteutuessaan kasvattavat merkittävästi raskasta liikennevirtaa Kulmakorventiellä ja Nupurintiellä eikä tähän liittyviä vaikutuksia liikennemääriin ja liikenteen vaikutuksiin ole asianmukaisesti arvioitu Lankasuon lupahakemuksessakaan.

Mielestämme Lankasuon hankkeen maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisedellytyksiä ei ole, koska hankkeen vaikutukset liikennemääriin ja liikenteen vaikutuksiin on aliarvioitu ja arvio yhteisvaikutuksista alueen muiden toimintojen ja hankkeiden kanssa on tehty puutteellisesti. Yhteisvaikutuksina olisi tullut selvittää mm. melu, pöly, muut päästöt ilmaan, liikenneturvallisuuden heikentymisen vaikutus turvallisuuteen ja terveyteen. Ennen lupapäätöksiä olisi pitänyt selvittää myös liikenteen ruuhkautumisen vaikutukset mm. lähiseudun elinkeinoelämään, liikennemäärien vaikutus yhdyskuntasuunnitteluun ja kaavoitettuihin toimintoihin ja niiden toteutumismahdollisuuksiin lähialueella, esimerkiksi suunniteltuun 15 000 asukkaan Histan alueeseen.

Pöly- ja tärinävaikutukset

Hankkeesta aiheutuu pöly- ja tärinävaikutuksia etenkin viereiselle perinenniitylle, hankealueen vieritse kulkevalle maakunnalliselle virkistys- ja viherkäytävälle sekä Fagerängin ratsastustallin toiminnoille, Mustanpurontien, Forsbackan ja Halujärven asukkaille ja loma-asukkaille. Sopivien ilmavirtojen mukana pienikokoisin kivi- ja pöly kulkeutuu huomattavasti laajemmallekin.

Pienikokoisimmat ja kauas kulkeutuvimmat partikkelit ovat haitallisimpia terveydelle. Haittaa lisää se, että Kulmakorven- Ämmäsuon- Esbogårdin toiminnot ovat laajamittaisia, erittäin pitkäkestoisia ja paljon pölyä tuottavia.

Ennen lupapäätöstä tulee hakijalta edellyttää selvitystä Lankasuon ja lähiseudun kaikkien hankkeiden yhteisvaikutuksista pölyyn ja tärinään.

Alla olevien kolmen yhdistyksen puolesta
Espoossa 28.2.2019

Erja Heino
Halujärvenrinne 2, 02780 Espoo
sp. annikki.heino@gmail.com
p. 0400-837377

Kauklahti-seura

c/o pj Susanna Rahkonen
sp. susannarahkonen@gmail.com
sp. info@kauklahti.fi

Espoonkartanon omakotiyhdistys ry

Timo Leppä
puheenjohtaja
sp. timo.leppa@outlook.com
Pekka Rasi
taloudenhoitaja
sp. prasi@mmm.com

Espoon ympäristöyhdistys ry

Virpi Sahi
puheenjohtaja
virpi.sahi@sll.fi
p. 050-3082457
Anni Simola
taloudenhoitaja
annisimol@gmail.com
p. 040-5122338

Lisäksi liitämme oheen listat, joilla 71 yksityishenkilöä on allekirjoittanut mielipiteen. Espoon kaupungin kirjaamosta saamamme tiedon mukaan, voimme lähettää jälkeensä täydennyksen yksityishenkilöiden nimilistaan.